

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121422968
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Nina Dubovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6121422968.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Niny Dubovskej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a JUDr. Mariany Harvancovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/XXX, C., právne zast. RASLEGAL, s.r.o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 36 855 561, proti žalovanej: A. D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXX/XX D., právne zast. JUDr. Adela Valocká, advokátka so sídlom Radvanská, P.O.Box 255, Bratislava, IČO: 42 137 390, o zaplatenie 81.602,58 eur, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 14.09.2022, č.k. 8C/48/2021-238, takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.
- Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu (výrok I.), ktorou sa od žalovanej domáhal zaplatenia istiny 81.602,58 eur titulom investícií vynaložených na spoločnú vec (nehnutelnosti) v podielom spoluvlastníctve strán sporu a priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Rozhodnutie vo veci samej súd prvej inštancie právne odôvodnil ust. čl. 17, § 191 ods. 1, § 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) ust. § 137 ods. 1 a 2, § 139 ods. 1 a 2, § 511 ods. 3, § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že žalobca svoj nárok skutkovo odvíja od skutočnosti, že so žalovanou sú bývalí manželia (manželstvo uzatvorili dňa 14.05.2016 a manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 5P/40/2020 zo dňa 02.06.2021), avšak už pred uzatvorením manželstva od cca 03/2005 spoločne so žalovanou viedli partnerský život ako druh a družka. Počas ich spoločného spoluzitia Kúpnu zmluvou zo dňa 11.05.2007, V-948/2007 v znení jej neskorších dodatkov (ďalej len „Kúpna zmluva“) spoločne so žalovanou nadobudli do podielového spoluvlastníctva (každý so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/2) nehnuteľnosti v k.ú. A. G., zapísané na LV č. XXXX ako (i) parcela reg. „C“ č. XXX/X, orná pôda o výmere 637 m² a (ii) parcela reg. „C“ č. XXX/XX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 195 m² (ďalej len „pozemky“) (v čase kúpy išlo o jednu parcelu č. XXX/X, orná pôda o výmere 832 m²), pričom súčasťou kúpy bola aj kúpa projektovej dokumentácie a stavebného povolenia na stavbu budúceho rodinného domu, všetko za kúpnu cenu vo výške 1.800.000 Sk (59.749,05 eur). Žalobca uviedol, že kúpa pozemkov bola financovaná najmä z jeho finančných prostriedkov (za účelom kúpy pozemkov si žalobca vzal dňa 12.03.2007 hypotekárny úver vo výške 44.000 eur, ktorý do dnešného dňa riadne spláca, na zvyšnej časti kúpnej ceny vo výške 15.749,05 eur sa žalobca so žalovanou podieľali rovným dielom, každý sumou vo výške 7.874,53 eur, teda na kúpe pozemkov sa žalobca podieľal sumou vo výške 51.874,53 eur a žalovaná vo výške 7.874,52

eur (na majetok žalovanej tak žalobca z vlastných prostriedkov vynaložil sumu vo výške 22.000 eur). Žalobca na ich spoločných pozemkoch začal realizovať stavbu rodinného domu s garážou, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. A. G. ako rodinný dom so súp. č. XXX postavený na pozemku parcela č. XXX/XX v podielovom spoluvlastníctve strán sporu, každý so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/2 (ďalej len „rodinný dom“, spolu s pozemkami aj len ako „nehnutelnosti“). Výstavbu rodinného domu žalobca zabezpečoval v podstate výlučne z vlastných prostriedkov v súlade so Zmluvou o dielo zo dňa 26.03.2007, uzatvorenou medzi žalobcom ako odberateľom (objednávateľom) a spoločnosťou AURI s.r.o. ako dodávateľom (ďalej len „Zmluva o dielo“) a žalobca vynaložil na stavbu rodinného domu sumu vo výške 465.000 Sk (15.435,17 eur), stavebný materiál na stavbu rodinného domu zabezpečoval od H. I., IČO: 32 159 358 a vynaložil od 04-08/2007 sumu vo výške 2.395.087 Sk (79.502,32 eur), na garážovú bránu vynaložil sumu vo výške 33.558 Sk (1.113,92 eur), na ďalšie práce súvisiace s inštaláciou antény a dokončením strechy vynaložil (faktúra č. 70003499) sumu vo výške 199.870 Sk (6.634,47 eur), na sadrokartónové konštrukcie vynaložil sumu 114.429,32 Sk (3.798,36 eur), na elektromontážne práce v r. 2007 vynaložil sumu vo výške 274.952,12 Sk (9.126,74 eur), v priebehu nasledujúcich rokov vynaložil sumu 405,36 eur na záhradný domček, v roku 2010 vynaložil sumu 3.114 eur a na administratívne náklady (poplatok za vydanie kolaudačného rozhodnutia, poplatok za povolenie rozkopávky, poplatok za užívanie verejného priestranstva) vynaložil sumu vo výške 74,82 eur. Celkovo tak žalobca do výstavby rodinného domu investoval sumu 119.205,16 eur; žalobca tak na nehnuteľnosti (pozemky a výstavba rodinného domu) vynaložil sumu 178.954,21 eur, z ktorých sumu 171.079,69 eur znášal výlučne žalobca, a to aj z prostriedkov z predaja bytu vo Viničnom za sumu 1.300.000 Sk. Žalovaná ako podielový spoluvlastník mala znášať 1/2 zo sumy vynaložených investícií vo výške 178.954,21 eur, čiže sa na investíciách do nehnuteľností mala podieľať sumou výške 89.477,11 eur. Žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie nárok rozporovala tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, že ním uvádzané platby boli uhrádzané z jeho finančných prostriedkov (z predložených dokladov vyplýva len to, aké náklady boli vynaložené, nevyplýva, že stavbu rodinného domu uhrádzal z predaja bytu vo Viničnom a ani to, že pripojené faktúry platil žalobca zo svojich finančných prostriedkov) a že žalobca si svoj prípadný nárok mal uplatniť v 3-ročnej premlčacej lehote, čo neurobil (uplatňuje si nárok po 14 ročnej dobe), zvýšenú hodnotu investícií nezohľadnil pri výške svojho podielu na nehnuteľnostiach v danej dobe (žalovaná kládla otázku, prečo si svoje údajné investície uplatňuje po 14 rokoch, keď sú jeho nároky premlčané). Žalovaná namietala, že v roku 2007 predala byt v Bratislave - Starom Meste za kúpnu cenu 3.400.000 Sk (112.859,32 eur), bola spoluvlastníčkou obchodnej spoločnosti elan 1 s.r.o., v ktorej mala príjem za tlmočnicke a prekladateľské služby, k účtu ktorej spoločnosti zriadila žalovaná prístup žalobcovi a ďalšiu kartu k účtu, aby mal k dispozícii finančné prostriedky a mohol z jej účtu a z jej finančných prostriedkov riešiť stavbu rodinného domu, preto žalobca síce mohol vyplácať faktúry a platby, ale nie zo svojich finančných prostriedkov, pretože o.i. v rokoch 2007 - 2010 zarábal okolo 10.000 Sk (331,94 eur); naopak žalovaná v roku 2007 disponovala sumou cca 112.859,32 eur a čerpala finančné prostriedky z prekladateľskej a tlmočnickej činnosti zo spoločnosti elan 1 s.r.o. (z účtu spoločnosti elan 1 s.r.o. boli robené výbery, ktoré korešpondujú so sumami vyplatenými na stavbu rodinného domu). Žalobca tak podľa žalovanej nepreukázal svoju finančnú situáciu v rokoch 2007 - 2010, nepredložil žiaden doklad, z ktorého by vyplývalo, že ním nárokované finančné prostriedky hradil z vlastných príjmov a nie z účtu spoločnosti žalovanej a ani to, že mu finančné prostriedky nedávala v hotovosti žalovaná zo svojho súkromného účtu. Súd prvej inštancie posúdením nároku uviedol, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) z 21.11.2018, sp. zn. 4Cdo/148/2017, pripúšťa vyporiadanie investícií v rámci širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva konštatujúc, že z hľadiska povahy nárokov a ich premlčania treba rozlišovať medzi nákladmi na nutnú opravu a údržbu veci a nákladmi na opravu a údržbu veci, ktoré neboli nevyhnutné, medzi nákladmi v bežnej záležitosti a v ostatných záležitostiach (§ 139 Občianskeho zákonníka), medzi nákladmi, s ktorými spoluvlastníci vyslovili súhlas alebo ktoré boli niektorým spoluvlastníkom vynaložené bez tohto súhlasu a že treba tiež zisťovať, či za trvania podielového spoluvlastníctva došlo medzi spoluvlastníkmi k dohode o spôsobe úhrady týchto nákladov, pretože až vtedy by bolo možné správne posúdiť aj prípadnú námietku premlčania (ktorú žalovaná v konaní vzniesla) voči takejto pohľadávke. S prihliadnutím k tomu potom pôjde buď o majetkové právo investujúceho spoluvlastníka uplatňované voči druhému spoluvlastníkovi podľa ust. § 511 ods. 3, § 137 ods. 1 a § 139 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, ktoré sa premlčí v trojročnej premlčacej dobe podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, pre ktorej počiatok je rozhodujúca doba vynaloženia nákladov na opravu a údržbu, alebo o právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré môže uplatňovať investujúci spoluvlastník už za trvania spoluvlastníckeho vzťahu, ktoré sa premlčí v dobe podľa ust. § 107 Občianskeho zákonníka v súvislosti s vynaložením nákladov na opravu alebo údržbu, alebo o právo na vydanie neoprávneného majetkového prospechu vo výške zhodnotenia

podielu druhého spoluvlastníka v súvislosti so zánikom podielového spoluvlastníctva, ktoré sa premlčí v dvojročnej premlčacej dobe podľa ust. § 107 Občianskeho zákonníka od zániku tohto spoluvlastníctva. Poukázal aj na uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo 12/2011 zo dňa 27.02.2012, v ktorom NS SR poukázal na nutnosť pri rozhodovaní o náhradách v rámci tzv. širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva zisťovať, aké investície boli jednotlivými podielovými spoluvlastníkmi vynaložené a uviedol, že pri posudzovaní povahy investície spočívajúcej v zaplatení kúpnej ceny na nadobudnutie spoločnej veci je možné v kontexte s vyššie citovaným uznesením NS SR túto investíciu vysporiadať v zmysle ust. § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka ako majetkové právo investujúceho podielového spoluvlastníka voči ďalšiemu podielovému spoluvlastníkovi. Toto právo sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť dňom vynaloženia takejto investície (zaplatenia kúpnej ceny). Súd prvej inštancie zhrnul, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 81.602,58 eur titulom investícií vložených do nehnuteľností, ktorú majú strany sporu v podielovom spoluvlastníctve (každá v 1/2) a že nebolo sporným, že strany sporu na pozemkoch začali realizovať stavbu rodinného domu, že spočiatku žili ako druh a družka, viedli spoločnú domácnosť, následne dňa 14.05.2016 strany uzavreli manželstvo; sporná bola výška investícií vložených do nehnuteľností žalobcom v sume 81.602,58 eur v rokoch 2007- 2010 z jeho výlučných finančných prostriedkov. Posúdením dôvodnosti žalovanou vznesenej námietky premlčania súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná námietku premlčania vznesla v písomne podanom odpore (uviedla, že žalobca si uplatňuje svoj nárok po 14 ročnej dobe), na námietku premlčania poukázala aj v písomnom podaní zo dňa 01.06.2022, pričom žalobca mal za to, že žalovaná námietku premlčania nevzniesla kvalifikovane, bez jasného adresáta, neurčito a bez akéhokoľvek odôvodnenia. Zo Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 06.12.2006 a zložení zálohy mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca a žalovaná ako budúci kupujúci nadobúdali nehnuteľnosti (pozemky), zložili u sprostredkovateľa zálohovú platbu vo výške 100.000 Sk. Z prílohy č. 2 a z bodu 3.2.2. Kúpnej zmluvy vyplývalo, že druhá časť kúpnej ceny vo výške 1.700.000 Sk bude uhradená z finančných prostriedkov hypotekárneho úveru poskytnutého A. B. do 06.03.2007, následne podľa Dodatku č. 1 zo dňa 22.03.2007 bol nahradený bod 3.2.2. tak, že úhrada druhej časti kúpnej ceny bola posunutá do 30.03.2007, podľa Dodatku č. 2 dňa 17.04.2007 bol nahradený bod 2.2. tak, že kupujúci (strany sporu) nadobudnú pozemky (nehnuteľnosti) každý v podiele 1/2. Z Kúpnej zmluvy vyplývala solidárna povinnosť kupujúcich (žalobcu a žalovanej) zaplatiť predávajúcemu dojednanú kúpnu cenu, preto išlo o spoločný záväzok obidvoch strán sporu voči tretej osobe v režime ust. § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré právo sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť počnúc dňom vynaloženia takejto investície, v danom prípade od zaplatenia kúpnej ceny dňa 30.03.2007, preto pokiaľ si žalobca tento nárok uplatnil na súde žalobou dňa 13.07.2021, je tento nárok premlčaný. Súd prvej inštancie skonštatoval aj premlčanie ostatných (čiastkových) nárokov žalobcu: suma 200 Sk podľa potvrdenky zo dňa 05.11.2008 (trojročná premlčacia doba uplynula), suma 500 eur podľa faktúry č. XXXXXXXXXX splatnej dňa 23.04.2010 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 23.04.2013), suma 250 eur podľa faktúry č. XXXXXXXXXX splatnej dňa 23.04.2010 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 23.04.2013), suma 474 eur podľa faktúry č. XXXXXXXXXX splatnej dňa 14.04.2010 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 14.04.2013), suma 890 eur podľa faktúry č. XXXXXXXXXX splatnej dňa 23.04.2010 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 23.04.2013), suma 33.558 Sk podľa faktúry č. 91 splatnej dňa 27.02.2008, uhradená dňa 20.02.2008 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 20.02.2011), suma 80.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 17.07.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 17.07.2010), suma 80.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 17.07.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 17.07.2010), suma 150.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 03.08.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 03.08.2010), suma 100.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 29.04.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 29.04.2010), suma 200.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 18.04.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 18.04.2010), suma 100.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 03.05.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 03.05.2010), suma 150.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 11.04.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 11.04.2010), suma 200.000 Sk podľa príjmového pokladničného dokladu zo dňa 10.05.2007 (trojročná premlčacia doba uplynula dňa 10.05.2010). S prihliadnutím na uvedené považoval súd prvej inštancie nárok žalobcu v celom rozsahu za premlčaný, preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, že z jeho výlučných prostriedkov bola vykonaná úhrada vyššie uvedených jednotlivých nákladov v zmysle predložených faktúr a príjmových pokladničných dokladov, že zo Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 16.04.2008 nevyplýva, že žalobca predal svoj byt a že kúpnu cenu z predaja použil na stavbu rodinného domu, že z predloženého súpisu vykonaných prác žalobcom nemal súd prvej inštancie za preukázané, kto ich reálne uhradil, k čomu žalobca

nepredložil žiaden doklad o ich úhrade, z ktorého by mal súd prvej inštancie za preukázané, že úhrada bola urobená z jeho výlučných finančných prostriedkov. Ani žalobcom predložený výpis z C. H. J., že čerpal úver vo výške 44.000 eur od 22.03.2007 nie je dôkazom, že dané finančné prostriedky použil na stavbu rodinného domu. Zdôraznil, že dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tvrdí (uznesenie NS SR zo dňa 24.06.2010, sp. zn. 5Obo/52/2010) a vyvodil, že žalobca nepredložil listinný dôkaz resp. výpis z účtu žalobcu, z ktorého by mal súd prvej inštancie za preukázané, že hradil dané náklady na stavbu rodinného domu v rozsahu uvedenom v žalobe. Zo žalobcom predložených dokladov vyplývala úhrada jednotlivých nákladov, ale nebolo preukázané, že úhrady boli vykonané z výlučných finančných prostriedkov žalobcu, preto súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nepreukázal koľko finančných prostriedkov investoval do spoločných nehnuteľností a že bolo potrebné podať žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré by sa vyporiadavalo tzv. v širšom rozsahu. K žalobcom uvádzanému uzneseniu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) sp. zn. II. ÚS 684/2017 zo dňa 10.11.2017 (ohľadom námietky premlčania a počítania začiatku premlčacej doby) poukázal súd prvej inštancie na to, že uznesenie sa nedá aplikovať na dané konanie, pretože ide o iný skutkový stav, nakoľko v predmetnom konaní žalobca investoval do rodinného domu, ktorý patril vlastnícky družke a jej bratovi, kde dôvod investovania finančných prostriedkov odpadol potom, ako došlo k ukončeniu spolužitia medzi žalobcom a sestrou žalovaného, kde bola dohoda ohľadom rekonštrukcie a opravy rodinného domu. Súd prvej inštancie mal za to, že začatie plynutia premlčacej doby na vrátenie investícií realizovaných žalobcom za účelom nadobudnutia spoločných nehnuteľností nie je možné odvádzať od zmeny vzájomných pomerov medzi stranami sporu, ku ktorým žalobca uvádzal, že premlčacia doba mohla začať plynúť najneskôr okamihom kedy žalovaná opustila spoločnú domácnosť v 07/2020, pretože takéto posudzovanie začatia plynutia premlčacej doby je v rozpore s ust. § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda že opustenie spoločnej domácnosti jedným z manželov nezakladá právnu skutočnosť, že vznikajú a zanikajú práva a povinnosti. Pokiaľ žalobca poukázal na rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi a analógiu s ust. § 114 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie uviedol, že ust. § 114 Občianskeho zákonníka je neaplikovateľné a s uvedenou vecou nesúvisí, nakoľko v čase nadobudnutia nehnuteľností žalobca a žalovaná žili ako druh a družka, kde obom bolo zrejmé, že nehnuteľnosti nadobudnú do podielového spoluvlastníctva s podielom každého o veľkosti 1/2 a medzi žalobcom a žalovanou od počiatku kúpy pozemku a následne stavby rodinného domu bola zhodná vôľa nadobudnúť nehnuteľnosti do podielového spoluvlastníctva. K žalobcom namietanému rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi podľa ust. § 3 Občianskeho zákonníka uviedol súd prvej inštancie, že judikatúra dovolacieho aj ústavného súdu v otázke premlčania a dobrých mravov je v zásade ustálená v tom, že nevylučuje, že vznesenie námietky premlčania by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, avšak vždy musí ísť o veľmi výnimočné prípady, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila. Postup podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, keď voči strane konania by nepriznanie jej nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), ktoré okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. Doplnil, že všeobecne možno bezpochyby dôvodiť, že v konaní žalovanou opodstatnene vznesenou námietkou premlčania voči uplatňovanej pohľadávke, nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút dobrých mravov je zákonným inštitútom a prispieva k istote v právnych vzťahoch. Za špecifických okolností však výkon práva namietat premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vzniku uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku

premlčania. Súd prvej inštancie v konaní dospel k záveru, že námietka premlčania nie je v rozpore s ust. § 3 Občianskeho zákonníka, keďže žalobca odvodzuje jej rozpor s dobrými mravmi s okolnosťami a dôvodmi spojenými iba s uplatneným nárokom, nie z okolností, za ktorých bola táto námietka uplatnená. Dospel aj k záveru, že žalobcovi nič nebránilo uplatniť nárok voči žalovanej pred uplynutím premlčacej doby (*vigilantibus iura scripta sunt*) (nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 176/2011, rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 41/2012 (ZSP 1/2015)). O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP a v konaní úspešnej žalovanej priznal právo na náhradu trov konania od žalobcu v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania súd prvej inštancie rozhodne po právoplatnosti vo veci samej samostatným uznesením.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), c) d) a h) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsah väd a závažnosť pochybení súdu prvej inštancie v žalobcovi prehlbili pocit zaujatosti zákonného sudcu voči jeho osobe, ktorý sa s ohľadom na zásadné porušenia princípu rovnosti sporových strán a viacnásobné odňatie možnosti konať pred súdom nemôže objektívne javiť ako nestranný a nezaujatý. K nezachovaniu lehoty na prípravu na pojednávanie uviedol žalobca, že dňa 14.09.2022 sa vo veci konalo pojednávanie, na ktorom súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok, pričom po otvorení pojednávania právna zástupkyňa žalovanej v rámci svojho prednesu poukázala na to, že sa pridrižiava písomného podania zo dňa 12.09.2022, ktoré podanie žalobcovi do otvorenia pojednávania nebolo doručené, o tomto podaní žalovanej nemal vedomosť ani súd prvej inštancie a bolo zaslané súdu prvej inštancie pred pojednávaním dňa 13.09.2022 o 19:16 hod. Podanie žalovanej nebolo žalobcovi doručené včas tak, aby mal možnosť sa s ním oboznámiť a zaujať k nemu stanovisko, a to napriek tomu, že v ňom žalovaná uviedla tvrdenia, z ktorých súd prvej inštancie vychádzal v rámci odôvodnenia rozsudku. Žalobca tvrdil, že požiadal súd prvej inštancie o odročenie pojednávania tak, aby sa s vyjadrením žalovanej mohol podrobnejšie oboznámiť a zaujať k nemu písomné stanovisko, s čím žalovaná nesúhlasila s poukazom na údajnú zhodnosť obsahu podania s jej prednesom na pojednávaní, vo vzťahu k čomu žalobca zdôraznil, že v rámci svojho ústneho prednesu žalovaná iba odkázala na svoje podanie zo dňa 12.09.2022 a zhrnula jeho podstatný obsah, podanie neprečítala ani doslovne nepredniesla jeho obsah, preto nie je pravdivé tvrdenie, že obsah podania žalovanej bol doslovne zhodný s obsahom jej prednesu na pojednávaní, ako to uzavrel súd prvej inštancie v dôvodoch, pre ktoré žiadosti o odročenie pojednávania nevyhoveli; uvedené posúdenie urobil súd prvej inštancie bez toho, aby sa vopred s obsahom podania žalovanej zo dňa 12.10.2022 sám oboznámil, výlučne na základe tvrdenia žalovanej o obsahu jej podania, ktorý postup súdu prvej inštancie je podľa žalobcu v hrubom rozpore s princípom rovnosti zbraní, zvyhodňuje žalovanú a prehľbuje jeho pochybnosti o nezaujatosti a nestrannosti zákonnej sudkyne. Namietal, že žalovaná v tomto podaní po prvýkrát ucelene formulovala niektoré svoje tvrdenia a argumentáciu, ktoré následne súd prvej inštancie prevzal do odôvodnenia svojho rozsudku. Uvedeným nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie bolo podľa žalobcu zásadným spôsobom porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rovnosť zbraní, právo na kontradiktórnosť súdneho konania a bolo mu odňaté právo konať pred súdom, keď súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej, hoci nebola na jeho strane zachovaná lehota na prípravu na pojednávanie (§ 178 ods. 2 CSP) a odňal mu možnosť oboznámiť sa s podaním žalovanej a zaujať k nemu stanovisko. Lehota na prípravu na pojednávanie musí byť zachovaná za každých okolností, v rámci zachovania lehoty musí byť sporovej strane doručené tak predvolanie na pojednávanie, ako aj všetky podania protistrany a ak vyjadrenie sporovej strany nebolo doručené sporovej strane aspoň 5 dní pred pojednávaním, nie je lehota zachovaná. Doplnil, že za situácie, keď súd prvej inštancie nie je oboznámený s obsahom podania, nie je podľa žalobcu objektívne spôsobilý vyhodnotiť, či obsahom podania sú skutočnosti nového charakteru, ku ktorým má sporová strana právo sa vyjadriť. Súd prvej inštancie bol podľa žalobcu povinný prihliadať na nezachovanie lehoty na prípravu na pojednávanie a vyhovieť jeho návrhu na odročenie pojednávania, poskytnúť mu primeraný priestor na oboznámenie sa s podaním žalovanej a zaujatie stanoviska, čo ale neurobil a pristúpil k vylúčeniu sporových strán. Namietaným procesným postupom súd prvej inštancie zásadným spôsobom zasiahol do práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie. Ďalšieho závažného porušenia práv žalobcu a odňatia možnosti konať pred súdom sa súd prvej inštancie dopustil tým, že svoje závery v merite veci a odôvodnenie rozhodnutia založil na dôkazoch, ktoré nevykonal a ktoré neboli založené v súdnom spise, neboli mu doručené, nemal možnosť sa s nimi oboznámiť a zaujať k nim stanovisko. Súd prvej inštancie poukázal na to, že mal tvrdenia žalovanej za preukázané, okrem iného aj výpisom

z jej osobného účtu (malo by byť zachytené na zvukovom zázname z pojednávania), ktorý dôkaz v konaní pred súdom prvej inštancie nebol vykonaný a nenachádza sa v súdnom spise napriek tomu, že vo svojom podaní zo dňa 01.06.2022 žalovaná uviedla, že na podporu svojich tvrdení predkladá výpis zo svojho osobného účtu. Žalobca uvedené namietal v písomnom vyjadrení zo dňa 25.07.2022 a požiadal na začiatku pojednávania dňa 14.09.2022 o vyjadrenie, či sa takýto dôkaz nachádza v súdnom spise, kedy súd prvej inštancie potvrdil, že takýto dôkaz sa v súdnom spise nenachádza. Preto bolo prekvapujúce, keď v rámci ústneho odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie poukázal na existenciu takéhoto dôkazu. Žalobca poukázal na to, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít je „Postup, ktorým súd odníme účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k dôkazu, ktorý súd vykonal ktorý obsahoval zistenie významné pre jeho rozhodnutie, a vytvorí tak dotknutému účastníkovi konania podstatne nevýhodnejšie podmienky na preukázanie svojich tvrdení, než akými disponuje druhý účastník konania, je nielenže porušením práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj porušením princípu kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie.“ S poukazom na ust. § 204 CSP zopakoval, že výpis z osobného účtu žalovanej nebol riadne vykonaný a súd prvej inštancie nebol oprávnený naň prihliadať, preto založenie rozhodnutia a záverov súdu prvej inštancie na nevykonanom dôkaze predstavuje vadu dokazovania, ktorá sa prejavuje v celkovej nezákonnosti rozsudku a toto zásadné pochybenie si súd prvej inštancie uvedomil až pri písomnom vyhotovení rozsudku, v ktorom sa už toto skoršie tvrdenie nenachádza, čo predstavuje ďalšiu zásadnú vadu odôvodnenia rozsudku, keď písomné vyhotovenie odôvodnenia rozsudku nekorešponduje s jeho ústnym odôvodnením na pojednávaní. Takéto odôvodnenie rozsudku je nekonzistentné, nelogické, nepresvedčivé a v konečnom dôsledku aj arbitrárne. Celkovú nekonzistentnosť odôvodnenia rozsudku s obsahom spisu, s prejedávaným prípadom a nesústreďenosť súdu prvej inštancie demonštruje podľa žalobcu aj ods. 5 odôvodnenia rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie uvádza, že žalovaná mala k svojmu odporu pripojiť akýsi výpis z osobného účtu žalovanej od r. 2007 až 2010, ktorý listinný dôkaz doposiaľ nebol zo strany súdu doručený. Porušenia práva na rovnosť zbraní sa mal súd prvej inštancie dopustiť pri posúdení námietky premlčania, ktorú mala žalovaná v konaní vzniesť (podľa žalobcu nekvalifikovane). Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na údajnom premlčaní nároku, pričom na premlčanie môže súd prihliadať vtedy, ak námietku sporová strana uplatní kvalifikovane a včas, ktoré podmienky musia byť pritom naplnené, čo sa však v súdnom konaní nestalo. Žalovaná prvýkrát načrtla otázku údajného premlčania nároku v rámci odporu formou položenia rečnickej otázky: „Ak mal žalobca zato, že investoval do spoločnej nehnuteľnosti viac ako žalovaná, tak prečo si svoju zvýšenú hodnotu investíciu nezohľadnil pri výške svojho podielu na nehnuteľnosti v danej dobe a uplatňuje si svoje údajné investície po 14 rokoch, keď sú jeho nároky ako údajného veriteľa premlčané?“ Rečnicke otázky žalovanej podľa žalobcu nemožno považovať za kvalifikované vznesenie námietky premlčania, keď podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdnych autorít je nevyhnutné námietku premlčania odôvodniť a teda uviesť voči ktorým nárokom smeruje, na základe akých zákonných ustanovení, vymedziť počiatok plynutia premlčacej doby a moment uplynutia premlčacej doby, čo citovaná rečnická otázka žalovanej neobsahuje, preto nemôže byť považovaná za kvalifikovanú námietku premlčania. Súd prvej inštancie v rámci predbežného právneho posúdenia na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 04.05.2022 apeloval na žalovanú, aby námietku premlčania vznesla kvalifikovane a poučil ju, ako ju má odôvodniť. Súd v sporovom konaní nemá poučovaciu povinnosť voči sporovej strane, ako má voľiť svoju procesnú obranu a už vôbec nie voči právnenému zástupcovi (advokátovi) tejto sporovej strany. Súd prvej inštancie mal na nekvalifikovane vznesenú námietku premlčania neprihliadať, nemal na žalovanú svojvoľne apelovať, aby túto vznesla kvalifikovane a dokonca ju poučiť, ako ju má odôvodniť. Uvedené podľa žalobcu neguje akékoľvek zdanie sa nestrannosti a nezaujatosti zákonnej sudkyne, ktoré je potrebné hodnotiť aj v intenciách ďalšieho množstva závažných procesných väd, ktorých sa dopustila. Nakoľko súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 04.05.2022 uviedol predbežne právne posúdenie, že námietku premlčania žalovanej považuje za nekvalifikovanú, potom nepochopiteľne vyznieva tvrdenie v ods. 19 odôvodnenia rozsudku, že žalovaná námietku premlčania vznesla už v odpore, čím sa odklonil od svojho predbežného právneho posúdenia bez akéhokoľvek odôvodnenia tohto odklonu a v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP. Rozsudok preto podľa žalobcu nemožno považovať za riadne odôvodnený, ale za arbitrárny a svojvoľný. Tvrdenia, ktorými žalovaná apelovala na súd prvej inštancie, aby námietku premlčania považoval za riadne vznesenú už v odpore, žalovaná po prvý raz uviedla až v podaní zo dňa 12.09.2022, ktoré žalobcovi bolo doručené na pojednávaní dňa 14.09.2022 a ku ktorému mu bola odňatá možnosť zaujať svoje stanovisko. Súd prvej inštancie ignoroval vo vzťahu k žalovanej aj zásadu sudcovskej koncentrácie vyjadrenú v ust. § 153 CSP, keď žalovaná námietku premlčania odôvodnila až v nadväznosti na poučenie zo strany súdu prvej

inštancie, je teda zrejme, že túto námietku mohla žalovaná vzniesť už skôr. Preto musel súd prvej inštancie priznať účinky vznesenej námietky premlčania rečnickej otázky žalovanej v odpore. Súd prvej inštancie námietku premlčania posúdil nesprávne v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, v rozpore s uznesením ÚS SR zo dňa 10.11.2017 sp. zn. II. ÚS 684/2017, v ktorom ÚS SR ustálil, že v prípade, ak dôvodom investície nebolo číre zveľadenie majetku, ale upevnenie partnerského vzťahu do budúca (rovnako ako v prípade žalobcu), beh premlčania začína plynúť okamihom/momentom rozchodu partnerov, teda že bezdôvodným obohatením sa investície stávajú až rozchodom partnerov. Aj v prípade žalobcu bol dôvodom investície do nehnuteľností partnerský vzťah s úmyslom budúceho utvrdenia tohto vzťahu manželstvom, finančné prostriedky boli investované za účelom zaistenia spoločného bývania partnerov a existovala konkludentná dohoda o investovaní do spoločného bývania (nehnuteľností) za účelom utvrdenia vzájomného partnerského vzťahu (ktorá skutočnosť nebola sporná). Žalovaná nikdy nenamietala a nerozporovala vynaloženie finančných prostriedkov na zveľadovanie spoločného majetku za účelom utvrdenia partnerského vzťahu, došlo tak k uzatvoreniu dohody o zveľadení majetku za účelom utvrdenia partnerského vzťahu. Dôvod investícií preto odpadol po tom, ako došlo k ukončeniu vzájomného spolužitia. Z tohto dôvodu je podľa žalobcu nepochopiteľná a nezrozumiteľná argumentácia súdu prvej inštancie, ktorý poukazuje údajne na rozdielne skutkové okolnosti, keď v prípade posudzovanom ÚS SR mal rodinný dom patriť družke investujúceho a jej bratovi, ktorá skutočnosť nemá podľa žalobcu žiadny vplyv na aplikovateľnosť záverov ÚS SR ohľadom počiatku plynutia premlčacej doby, naopak jeho aplikovateľnosť posilňuje, keď v prípade žalobcu sa jedná o investície priamo do spoločných nehnuteľností (v prípade posudzovanom ÚS SR sa jednalo o investície do domu družky a jej brata). Podstatnou okolnosťou pre aplikáciu záverov ÚS SR ohľadom počiatku plynutia premlčacej doby podľa žalobcu je dôvod investície a dôvody (utvrdenie spoločného partnerského vzťahu), ktoré viedli k jeho odpadnutiu (rozchod partnerov), ktoré okolnosti sú v oboch prípadoch totožné, preto je rozhodnutie ÚS SR plne aplikovateľné na tento prípad. Vo vzťahu k neaplikovateľnosti tohto rozhodnutia ÚS SR súd prvej inštancie menil svoj názor. Súd prvej inštancie sa podľa žalobcu s rozhodnutím ÚS SR vôbec neoboznámil a prijal závery o jeho neaplikovateľnosti bez toho, aby poznal jeho obsah a vopred prijal záver o premlčaní nároku, čím porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie nesprávne aplikoval uznesenia NS SR sp. zn. 4Cdo/148/2017 a sp. zn. 4MCdo 12/2011, ktoré sa zakladali na diametrálne odlišných skutkových okolnostiach, pretože predmetom konania bolo primárne vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, a nie investícií do spoločného majetku, ktoré sa riešili len v rámci tzv. širšieho vyporiadania, navyiac v žiadnom z týchto prípadov nešlo o investície uskutočnené za účelom upevnenia partnerského vzťahu, ktorých dôvod odpadol rozchodom partnerov, išlo o štandardné investície z dôvodu zveľadenia spoločného majetku. Okamih začiatku behu premlčania sa preto bude posudzovať inak, ako v prípade žalobcu a v prípade posudzovanom ÚS SR. Namietal snahu súdu prvej inštancie polemizovať so závermi ÚS SR a nepriamo preskúmať ich správnosť, pričom bol povinný bez ďalšieho rešpektovať závery ÚS SR a prípad posúdiť v ich intenciách. V neposlednom rade sa súd prvej inštancie nesprávne vysporiadal s tvrdým rozporom námietky premlčania s dobrými mravmi a ignoroval skutočnosť, že v čase investícií bola žalovaná družkou žalobcu (čo nebolo sporné), investície vykonali za účelom zriadenia si spoločnej domácnosti a upevnenia partnerského spolužitia, a že by bolo v rozpore s princípom vzájomnej partnerskej dôvery, aby počas trvania partnerského vzťahu žaloval svoju družku v snahe zabrániť premlčaniu, ako to účelovo požadoval súd prvej inštancie, čím by nepochybne spôsobil ujmu, ktorú by následne pociťoval ako vlastnú. Neobstojí podľa žalobcu tvrdenie súdu prvej inštancie, že mu nič nebránilo nárok voči žalovanej uplatniť pred uplynutím premlčacej doby, pretože jeho uplatnenie v súdnom konaní počas trvania partnerského spolužitia voči družke a matke jeho detí, následne dokonca manželke, by naopak mohlo viesť k zbytočnému narušeniu vtedy harmonického vzťahu, hádkam, ba až k jeho rozpadu. Pričítanie na ťarchu žalobcu toho, že v rámci vzťahu nevyvolával súdny konflikt uplatňovaním svojich nárokov voči družke, vnímal ako krajne nespravodlivé. Vadu nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti videl žalobca aj v odkazovaní súdom prvej inštancie na judikatúru dovolacieho a ústavného súdu, avšak bez uvedenia konkrétnych súdnych rozhodnutí, čo je nepreskúmateľné a odníma žalobcovi možnosť konať pred súdom. Skutočnosť, či strany sporu v danom čase vedeli, že nehnuteľnosti nadobúdajú do podielového spoluvlastníctva, je podľa žalobcu irelevantná, nakoľko ich v danom čase plánovali užívať ako spoločný majetok v rámci partnerského a neskôr aj manželského spolužitia. Žalobca namietal, že v replike ako dôkazný prostriedok navrhoval vykonať účtovníctvo spoločnosti FMoto, s.r.o., súd prvej inštancie tento dôkaz nikdy nevykonala, žalovanú nezaviazal na predloženie účtovníctva a svoj postup v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP neodôvodnil, preto je rozsudok arbitrárny a nezákonný. Nesprávneho právneho posúdenia sa súd prvej inštancie dopustil aj vo vzťahu k dôkaznému bremenu, keď na ťarchu žalobcu pričítal neunesenie dôkazného bremena vo vzťahu k preukázaniu úhrady

nákladov na výstavbu rodinného domu, hoci táto okolnosť nebola sporná. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že predmetné náklady, vyúčtované predloženými faktúrami vystavenými na jeho meno, boli uhradené a že boli uhradené žalobcom (to, že úhrady realizoval žalobca, žalovaná nenamietala, jej obrana spočívala v tvrdení, že poskytla finančné prostriedky na úhradu predmetných faktúr). Procesná obrana žalovanej spočívala v tvrdení pozitívnej skutkovej okolnosti (že sa podieľala na financovaní stavby rodinného domu minimálne v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu, resp. že žalobcovi za účelom financovania výstavby rodinného domu poskytla príslušné finančné prostriedky), preto dôkazné bremeno v konaní nezaťažovalo žalobcu o skutočnosti, ktorá nebola sporná (úhrada faktúr), ale žalovanú, ktorá tvrdila, že sa podieľala na financovaní výstavby rodinného domu aspoň v 1/2. Uvedenému sa súd prvej inštancie v písomnom odôvodnení rozsudku nevyjadril, preto pokiaľ nesprávne pričítal neunesenie dôkazného bremena žalobcovi (o nespornej skutočnosti) a naopak unesením dôkazného bremena žalovanou k ňou tvrdným skutkovým okolnostiam sa ani nezaoberal, dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia. Na pojednávaní dňa 04.05.2022 súd prvej inštancie vyčítal vady dokazovania žalovanej a poukazoval na to, že z jej predložených dokladov nevyplývajú ňou tvrdené úhrady, je preto prekvapivé, že súd prvej inštancie v rozsudku vytýka neunesenie dôkazného bremena žalobcovi. Za nesprávny považoval žalobca aj záver súdu prvej inštancie o potrebe vyporiadania podielového spoluvlastníctva ako podmienky pre uplatnenie jeho nároku na vyporiadanie vnesených investícií v tzv. širšom zmysle. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe sa vyporiadanie investícií do spoločného majetku uskutočňuje výlučne na samostatný návrh podielového spoluvlastníka, ktorého neuplatnenie v rámci vyporiadania v tzv. širšom zmysle nemá žiadny dopad na existenciu a žalovateľnosť tohto nároku, nemožno teda jeho existenciu podmieňovať vyporiadanim spoluvlastníctva. Navyiac, ak by bola totiž žalovateľnosť nároku podmienená zrušením spoluvlastníctva, nárok žalobcu by nemohol byť premlčaný, nakoľko by jeho žalovateľnosť vznikla až okamihom zrušenia podielového spoluvlastníctva - nárok žalobcu nemôže byť na jednej strane predčasne uplatnený z dôvodu, že ešte nebolo vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a súčasne premlčaný, čo vyplýva z dikcie ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Aj tu sa súd prvej inštancie odklonil od svojho predbežného právneho posúdenia, keď v rámci predbežného právneho posúdenia pripustil, že nárok žalobcu je možné uplatniť aj bez potreby zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok zmeniť alebo zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na opätovné prejednanie a náležité zistenie skutkového stavu a zotrval na svojej skoršej námietke zaujatosti zákonnej sudkyne. Žalobca žiadal, aby mu odvolací súd priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná v podaní zo dňa 06.12.2022 a k nezachovaniu lehoty na prípravu na pojednávanie, k porušeniu práva žalobcu vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a porušeniu princípov dokazovania uviedla, že postup súdu prvej inštancie považuje za právne správny a zákonný, i keď je pravdou, že písomné podanie žalovanej bolo súdu prvej inštancie doručené 13.09.2022 o 19:16 hod., toto však neobsahovalo žiadne nové skutkové zistenia, ktoré by v dovtedajšom priebehu konania neboli preukázané a o ktorých by žalobca nemal vedomosť, bolo len opätovne skonštatované, že nárok žalobcu nemá právny základ, že je premlčaný a že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že ním deklarované platby uhrádzal z vlastných finančných prostriedkov (s poukazom na skutočnosť, že námietku premlčania vzniesla žalovaná už pri prvom úkone), vyjadrila sa v ňom k žalobcom predloženému uzneseniu ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017-11 tak, že ho považuje v danej veci za právne irelevantné a neaplikovateľné a že považuje za neaplikovateľné použitie analógie ust. § 114 Občianskeho zákonníka s poukazom na zhodný prejav žalobcu a žalovanej nadobudnúť nehnuteľnosti do podielového spoluvlastníctva. Písomné podanie predniesla právna zástupkyňa žalovanej priamo na pojednávaní v súlade so zásadou ústnosti súdneho konania, a keďže z obsahu nevyplývali žiadne nové skutočnosti ani iné právne závery, ktoré by dovtedy neboli v súdnom konaní prezentované, postup súdu prvej inštancie považovala žalovaná za správny. V danom prípade súd prvej inštancie neporušil žiadnu z procesných zásad namietaných žalobcom; naopak vzhľadom k zásade hospodárnosti konania a uplatnenej námietke premlčania postupoval správne. K žalobcom uplatnenému odvolaciemu dôvodu, že rozhodoval vo veci vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, bola žalovaná toho názoru, že v konaní rozhodoval zákonný sudca a to od počiatku až do samotného vynesenia rozhodnutia vo veci samej a neexistuje dôvod, ktorý by opačný záver deklaroval. K odvolacím dôvodom žalobcu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) a h) CSP uviedla žalovaná, že nebol porušený princíp rovnosti zbraní, že súd prvej inštancie vec právne správne posúdil, keď správne aplikoval citované ustanovenia hmotného práva na prejednávajúcu vec, že dostatočným spôsobom na základe vykonaného dokazovania ako aj písomných a ústnych prednesov sporových strán zistil skutkový stav prejednávanej veci a na jeho základe správne aplikoval ustanovenia hmotného práva vzťahujúce sa na premlčanie uplatneného nároku. Správne súd prvej inštancie vyhodnotil, že analógia ust. § 114 Občianskeho zákonníka je neaplikovateľná ako

aj právny záver vyplývajúci z uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017 z 10.01.2017. Vo veci uplatnenia námietky premlčania nároku žalobcu zotrvala na svojom tvrdení, že námietka premlčania bola uplatnená písomným podaním - odporom proti platobnému rozkazu, kde v bode 3. uviedla, že „z vyššie popísaných skutočností vyplýva, že žalobcom uplatňovaný nárok nemá právny základ, je premlčaný a neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že ním deklarované platby uhradil z vlastných finančných prostriedkov“, z čoho je zrejmé, že uplatnený nárok považuje za premlčaný a v celom rozsahu. Poukázanie na premlčanie uplatneného nároku je úkonom, ktorým sa táto skutočnosť namieta, túto urobila už pri prvom možnom úkone, na jej úkony je potrebné aplikovať nielen ust. § 152 CSP ale aj ust. § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce právne úkony ich výklad. Na základe uvedeného je tak podľa žalovanej zrejmé, že uplatnila námietku premlčania voči celému uplatnenému nároku žalobcu už pri prvom úkone a tieto tvrdenia a právne odôvodnenie je podporené dlhodobo ustálenou judikatúrou. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov, súd prvej inštancie neporušil právo sporových strán na spravodlivý proces, keďže v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj podrobne vyhodnotil. Argumenty súdu prvej inštancie použité v odôvodnení rozhodnutia podporujú záver o premlčaní uplatneného nároku ako aj o jeho nedôvodnosti, preto považuje napadnuté rozhodnutie za presvedčivé a konzistentné. Žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil a žalobcu zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania.

5. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca v podaní zo dňa 13.03.2023 a uviedol, že žalovaná len obhajuje správnosť napádaného rozsudku a že ide o nekritické schvaľovanie rozhodnutia súdu vyhláseného v jej prospech. Žalovaná podľa žalobcu nijakým spôsobom nevyvracia a nespochybňuje odvolacie dôvody a ostatné výhrady, ktoré podrobne špecifikoval v odvolaní a iba formálne a všeobecne neguje jeho argumentáciu k jednotlivým odvolacím námietkam bez toho, aby vytykané vady napádaného rozsudku akoukoľvek vlastnou relevantnou argumentáciou vyvracala. Z uvedených dôvodov považoval podanie žalovanej za uznanie správnosti a vecnosti jeho argumentácie, v celom rozsahu zotrval na podanom odvolaní a zopakoval odvolací návrh.

6. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne.

7. V konaní nebolo sporné, že strany sporu sú bývalí manželia (manželstvo uzatvorili dňa 14.05.2016 a manželstvo bolo rozvedené právoplatne dňa 26.07.2021), avšak už pred uzatvorením manželstva od cca 03/2005 spoločne so žalovanou viedli partnerský život ako druh a družka, počas ktorého spolužitia nadobudli dňa 11.05.2007 do podielového spoluvlastníctva (každý so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/2) pozemky a následne výstavbou aj rodinný dom (nehnutelnosti v k.ú. A. G., zapísané na LV č. XXXX). V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou od žalovanej domáhal nároku v sume 81.602,58 eur titulom investícií vynaložených na spoločnú vec (nehnutelnosti) v podielom spoluvlastníctve strán sporu (každého so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/2). Primárnym dôvodom zamietnutia žaloby podanej žalobcom na súde dňa 13.07.2021 bolo konštatovanie premlčania nároku žalobcu (ktoré čiastkové nároky vznikli postupne v období od 30.03.2007 do 23.04.2010) v celom rozsahu aplikáciou ust. § 101 Občianskeho zákonníka (trojročná premlčacia doba, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz – od vynaloženia nákladu) v spojení s ust. § 137, § 139 a § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka s poukazom na to, že uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017-11 ani ust. § 114 Občianskeho zákonníka sa na prejednávajúcu vec neaplikujú. V nadväznosti na skonštatovanie premlčania nároku nezistil súd prvej inštancie ani rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

8. Podľa ust. článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

9. Podľa ust. § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

10. Podľa ust. § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

11. Podľa ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

12. Podľa ust. § 137 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely všetkých spoluvlastníkov rovnaké.

13. Podľa ust. § 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne.

14. Podľa ust. § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, o hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd.

15. Podľa ust. § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dlžník v rozsahu uplatneného nároku dlh sám splnil, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných podľa ich podielov. Pokiaľ nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť, rozvrhne sa tento podiel rovnakým dielom na všetkých ostatných.

16. Podľa ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

18. Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

19. Podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

20. Vo vzťahu k odvolateľom uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP (súd prvej inštancie jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), odvolací súd uvádza, že uvedený odvolací dôvod je úzko prepojený s porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a k jeho naplneniu by došlo, ak by súd prvej inštancie zasiahol do Ústavou, resp. Dohovorom garantovaných práv odvolateľa, čím by mu bolo znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon (CSP) priznáva. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/1994). Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach NS SR tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného

nároku. V danej veci nebola odvolacím súdom zistená v postupe súdu prvej inštancie pri prejednaní veci vada, ktorá by znemožnila odvolateľovi realizáciu jeho procesných práv a ktorá by mu zmarila možnosť aktívnej účasti na konaní.

21. Odvolací súd zdôrazňuje, že ako vyplýva aj z judikatúry ÚS SR, iba skutočnosť, že strana sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

22. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie dňa 14.09.2022 pojednával a vyhlásil rozsudok, hoci nebola zachovaná lehota na prípravu na pojednávanie a odňal mu možnosť oboznámiť sa s vyjadrením žalovanej zo dňa 12.09.2022 a zaujať k nemu stanovisko. Odvolací súd uvádza, že z obsahu zápisnice a zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 14.09.2022 vyplýva, že žalobca a jeho právny zástupca boli prítomní na pojednávaní dňa 14.09.2022, právny zástupca žalobcu na pojednávaní síce namietal, že vo vzťahu k vyjadreniu žalovanej zo dňa 12.09.2022 nebola zachovaná lehota na prípravu pojednávania podľa ust. § 178 ods. 2 CSP (že vyjadrenie žalovanej mu nebolo doručené 5 dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať a bolo doručené až krátkou cestou na pojednávaní), z obsahu jeho vyjadrenia však nie je možné dovodiť, že žiadal o odročenie pojednávania (uplatnil si právo sa vyjadriť písomne). Zo skutočnosti, že žalobca a jeho právny zástupca sa na pojednávaní vo veci ďalej vyjadrovali a prednášali svoje stanoviská a návrhy, že bolo vykonávané dokazovanie (výsluchy strán sporu, kde právny zástupca žalobcu kládol otázky žalovanej) a na pojednávaní o jeho odročenie nežiadali, je treba mať za to, že žalobca s vykonaním tohto procesného úkonu (pojednávania) súhlasil. Navyše, ani za situácie, že nie zachovaná lehota piatich dní pred pojednávaním na prípravu pojednávania a strana sa na pojednávanie dostaví a bude žiadať o odročenie pojednávania, uvedené nemusí vždy viesť k tomu, že súd pojednávanie na žiadosť strany odročí. Pri rozhodnutí o tom, či súd pojednávanie odročí, zväží, či nedodržanie päťdňovej lehoty mohlo negatívne ovplyvniť prípravu strany na pojednávanie. Uvedené je možné vzhliadnuť aj v prípade namietanom žalobcom - žalovaná vyjadrenie (jeho podstatný obsah) predniesla na pojednávaní v súlade s princípom ústnosti civilného procesu/súdneho pojednávania, išlo o námietky a argumentáciu žalovanej, ktorú už prezentovala v konaní a ku ktorej sa žalobca opakovane vyjadroval. Zachovanie lehoty na prípravu pojednávania v tomto prípade nebolo spojené a potrebné na vykonanie žiadnych osobitne náročných činností (napr. porada zástupcu strany so stranou a predloženie ďalšieho písomného vyjadrenia žalobcu k skutkovým a právnym otázkam, ku ktorým sa už opakovane v konaní vyjadril). Rovnako, dôsledky doručenia písomného vyjadrenia žalovanej priamo na pojednávaní, akcentujúc jeho ústne prednesenie (podstatnej časti jeho obsahu) právnou zástupkyňou žalovanej na pojednávaní a skutočnosť, že vyjadrenie žalovanej neobsahovalo žiadne nové skutkové tvrdenia alebo právnu argumentáciu, ku ktorej by sa žalobca už v rámci konania nemal priestor predtým vyjadriť (odvolací súd opakuje, že naopak, žalobca sa opakovane k námietke premlčania, jej včasnosti a kvalifikovanému vznoseniu, aplikácii uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017-11 a analógii s ust. § 114 Občianskeho zákonníka, vyjadroval), nedosahujú intenzitu, ktorá by zakladala citovaný odvolací dôvod (teda že by súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces).

23. K namietanej zmene predbežného právneho názoru súdu prvej inštancie, odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR z 28.12.2020, sp. zn. 2Obdo/56/2020, podľa ktorého: „Cieľom § 181 ods. 2 C. s. p. je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv.“

24. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 52/2019 z 01.04.2020: „Zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva aj zákaz tzv. prekvapivých rozhodnutí. O prekvapivé rozhodnutie ide aj v prípade, ak inštančne nadriadený (spravidla odvolací) súd úplne alebo podstatne zmení právne východiská, podľa ktorých bola vec dosiaľ posudzovaná, a neumožní účastníkom vyjadriť sa k tejto zmene. Typicky pôjde o zmenu právnej kvalifikácie relevantných skutkových zistení alebo rozhodujúcich skutkových okolností, a to za situácie, keď počas konania predchádzajúceho takejto zmene nemali strany pochybnosť o inej, dovedty zvažovanej kvalifikácii (vychádzajúc z priamej informácie súdu alebo z iných podstatných skutočností). Prekvapivosť rozhodnutia môže spočívať v aplikácii právnej normy, ktorá dosiaľ v konaní nebola použitá sporovými stranami ani súdom, alebo v zmene právneho názoru súdu vyvolanej dôkazom vykonaným alebo skutočnosťou zistenou až v odvolacom konaní, ku ktorým sa účastník nemal možnosť vyjadriť. Posúdenie, či v danom prípade ide o prekvapivé rozhodnutie, bude vždy závisieť od konkrétnych skutkových okolností. Iba odlišná interpretácia totožného zákonného ustanovenia aplikovaného na zhodný skutkový stav nemôže spôsobiť prekvapivosť napadnutého rozhodnutia.“

25. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie uviedol predbežné právne posúdenie, že námietku premlčania žalovanej považuje za nekvalifikovanú, v rozsudku však uviedol, že žalovaná námietku premlčania vznesla už v odpore, čím sa podľa žalobcu odklonil od svojho predbežného právneho posúdenia bez akéhokoľvek odôvodnenia. ÚS SR v týchto súvislostiach konštatoval, že ust. § 118 ods. 2 OSP (teraz ust. § 181 ods. 2 CSP - pozn. odvolacieho súdu) neukladá povinnosť súdu „naznačiť svoj predbežný právny názor“, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania a že nie je zjavným cieľom ust. § 118 ods. 2 OSP zmeniť rozloženie bremena tvrdenia či dokazovania medzi účastníkmi konania. Uviedol, že skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd neupozornil sťažovateľov na to, aby preukázali určitý predpoklad, na ktorý sa má viazať určitý právny následok, nemôže znamenať, že by im, slovami sťažovateľov „odopreli... možnosť splniť dôkaznú povinnosť... a následne uniesť dôkazné bremeno“. Tvrdené nepoužitie rýdzo procesného § 118 ods. 2 OSP v okolnostiach daného prípadu nemohlo predstavovať opísaný protiprávny zásah do v sťažnosti označených práv sťažovateľov (pozri uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 16/2012 z 12.01.2012). Z citovaného rozhodnutia ÚS SR vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ust. § 118 ods. 2 OSP (teraz ust. § 181 ods. 2 CSP - pozn. odvolacieho súdu), vyjadri svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22.03.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13.05.2014). Citované závery sú plne aplikovateľné aj na prejednávanú vec a vylučujú dôvodnosť odvolacej argumentácie žalobcu. Aplikujúc primerane nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 52/2019 z 01.04.2020, nešlo ani o úplnú alebo podstatnú zmenu právnych východísk, podľa ktorých bola vec dosiaľ posudzovaná a bolo umožnené žalobcovi vyjadriť sa k tejto otázke (premlčanie), čo žalobca aj opakovane vykonal. Bolo zrejmé, že súd prvej inštancie posudzoval premlčanie nároku uplatneného v konaní a preto ani príp. zmena jeho záveru, či námietka premlčania bola alebo vznesená kvalifikovane, súčasne s tým sa žalobca opakovane vo svojich podaniach a vyjadreniach k (ne)dôvodnosti námietky premlčania jeho nároku vyjadroval (aj v odvolaní), nezakladá namietaný odvolací dôvod (teda že by súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Vo vzťahu k námietke žalobcu ohľadne kvalifikovaného vznesenia námietky premlčania vid'. ods. 35 nižšie odôvodnenia.

26. Odvolací súd poznamenáva, že v konaní bolo medzi stranami sporné právne posúdenie premlčania nároku. Aplikáciou citovanej judikatúry týkajúcej sa porušenia alebo pochybenia súdu prvej inštancie nenaplnením ust. § 181 ods. 2 CSP, naviac vychádzajúc zo skutočností, že tvrdenia strán sporu a ich právna argumentácia v konaní vyplývali z ich podaní a prednesov na pojednávaní a boli stranám (vzájomne) známe, ani prípadné procesné porušenie ust. § 181 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie nelimitovalo žalobcu pri realizácii jeho procesných práv.

27. K námietke odvolateľa, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods.1 písm. h) CSP) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie v

posudzovanej veci nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené.

28. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil v dôsledku zaujatia chybného záveru, podľa ktorého došlo k premlčaniu práva (nároku) uplatneného žalobou.

29. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabránil tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov (viď R 29/1983 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 82/2009, 1 Cdo 43/2009, 2 Cdo 194/2011, 3 Cdo 231/2009, 3 Cdo 187/2013, 7 Cdo 305/2014).

30. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa ust. § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia; dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ust. § 101 Občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu a stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t.j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve.

31. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že súd prvej inštancie vychádzal zo správneho právneho záveru a ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít ohľadne tej skutočnosti, že žalobcom uplatnený nárok predstavuje majetkové právo (nárok), ktoré vzniklo medzi stranami sporu v súvislosti s existenciou ich podielového spoluvlastníctva k veci (nehnutelnosti). Na účely vyporiadania investícií je potrebné rozlišovať prípady, keď sa investície urobili so súhlasom (hoci aj konkludentným) spoluvlastníkov alebo bez tohto súhlasu. V prípade, že spoluvlastník s nákladom vynaloženým jedným alebo viacerými spoluvlastníkmi na vec súhlasí (čo je prejednáváný prípad, kde nie je sporné, že strany ako podieloví spoluvlastníci s investíciami do spoločnej veci - nehnuteľností, čo i len konkludentne, súhlasili), nie je pritom rozhodujúce, či ide o náklady na nutnú úpravu alebo údržbu alebo iné náklady, ide o dohodu o hospodárení so spoločnou vecou a investujúci spoluvlastník má proti ostatným právo na úhradu vynaložených prostriedkov (§ 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka) podľa podielov, ak nie je medzi nimi iná dohoda. Rovnaký postup platí aj v prípade, ak o rozsahu investícií rozhodol väčšinový spoluvlastník v súlade s princípom majorizácie. Ostatní spoluvlastníci sú povinní podieľať sa na investíciách podľa podielov, ak nie je iná dohoda; časti investícií pripadajúce na spoluvlastnícke podiely neinvestujúcich spoluvlastníkov sú splatné už za trvania spoluvlastníctva a nie až po jeho zrušení (NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1596/2000: „V prípade investíc jakéhokoliv druhu, vynaložených jedným z podílových spoluvlastníkov na spoločnú vec se souhlasem ostatních spoluvlastníků, jsou jejich části, připadající na spoluvlastnické podíly neinvestujících spoluvlastníků, splatné – nebylo-li dohodnuto něco jiného – již za trvání spoluvlastnictví a nikoli až po jeho zrušení“). Ak boli náklady vynaložené bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov (čo nie je prejednáváný prípad), toto právo mu nevzniká, môže sa však domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré ostatným spoluvlastníkom vzniklo zhodnotením ich podielu v dôsledku vynaloženej investície (§ 451 ods. 2 a § 456 Občianskeho zákonníka); ide o rozdiel medzi cenou podielu pred investíciou a po jej vynaložení. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie v súvislosti s vynaložením nákladov na potrebnú opravu alebo údržbu vzniká za trvania spoluvlastníckeho vzťahu vynaložením týchto nákladov; ak nejde o náklady na potrebnú opravu alebo údržbu, vzniká táto povinnosť pri zániku podielového spoluvlastníctva, a to vo výške zhodnoteného jeho podielu. Je teda potrebné rozlišovať medzi nákladmi na potrebnú opravu alebo údržbu a inými investíciami, než na nevyhnutné opravy a údržbu, ktoré nehnuteľnosť zhodnocujú. Nemožno tiež opomenúť, že investíciami zhodnocujúcimi nehnuteľnosť,

sa zhodnocuje nielen podiel neinvestujúceho účastníka. Vyššie uvedené rozlišovanie investícií má význam a môže (ale nemusí) byť základom pre to, aby určitý nárok mohol byť vysporiadaný (aj) v rámci širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ak zrušením podielového spoluvlastníctva niektorý zo spoluvlastníkov je na takto vzniknutom práve dotknutý. Odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR z 21.11.2018, sp. zn. 4Cdo/148/2017, z ktorého okrem iného vyplýva, že nárok na zaplatenie náhrady si investujúci spoluvlastník môže uplatniť aj (avšak nielen) v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v rámci tzv. vyporiadania v širšom zmysle a že o takomto nároku je potrebné rozhodnúť samostatným výrokom.

32. Majetkové práva investujúceho podielového spoluvlastníka (uplatnené samostatne alebo v rámci vyporiadania spoluvlastníctva v širšom zmysle) podliehajú premlčaniu v premlčacích dobách, v závislosti od toho, či ide o nárok týkajúci sa vzájomných práv a povinností vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci podľa ust. § 137 Občianskeho zákonníka (§ 101 Občianskeho zákonníka) alebo o nárok na vrátenie vynaložených investícií do spoločnej nehnuteľnosti podľa ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka (§ 107 Občianskeho zákonníka).

33. S ohľadom na uvedené súd prvej inštancie správne uzavrel, že v konaní žalobcom uplatnený nárok titulom investícií vynaložených na spoločnú vec (nehnuteľnosti) v podielom spoluvlastníctve strán sporu je nárokom týkajúcim sa vzájomných práv a povinností vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci (nehnuteľnosti) podľa ust. § 137 Občianskeho zákonníka, ktorý sa premlčuje podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pričom časti investícií pripadajúce na spoluvlastnícky podiel žalovanej ako neinvestujúceho spoluvlastníka sú splatné za trvania spoluvlastníctva (nie až pri jeho zrušení) momentom ich vynaloženia žalobcom ako investujúcim spoluvlastníkom.

34. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí uviedol, že posúdením dôvodnosti žalovanou vznesenej námietky premlčania, ktorú žalovaná vzniesla v písomne podanom odpore (uviedla, že žalobca si uplatňuje svoj nárok po 14 ročnej dobe) a na ktorú poukázala aj v písomnom podaní zo dňa 01.06.2022, zohľadňujúc podanie žaloby na upomínací súd dňa 13.07.2021, dospel k záveru o premlčaní žalovaného nároku, pričom uviedol pre jednotlivé čiastkové investície žalobcu (vynaložené postupne v období od 30.03.2007 do 23.04.2010) začiatok a koniec plynutia premlčacej doby.

35. Žalobca v konaní aj v podanom odvolací namietal, že žalovaná námietku premlčania nevzniesla kvalifikovane. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná už v odpore jednoznačne vzniesla námietku premlčania („žalobca si mal svoj nárok uplatniť v 3 ročnej premlčacej lehote, čo neurobil, uplatňuje svoj nárok po 14 ročnej dobe“... „Ak mal žalobca za to, že investoval do spoločnej nehnuteľnosti viac ako žalovaná, tak prečo svoju zvýšenú hodnotu investícií nezohľadnil pri výške podielu na nehnuteľnosti v danej dobe a uplatňuje si svoje údajné investície po 14 rokoch, keď sú jeho nároky ako údajného veriteľa premlčané?“ ... „...žalobcom uplatňovaný nárok nemá právny základ, je premlčaný...“). Námietka premlčania je námietkou právnou, keď jej uplatnenie upravuje v ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka len tak, že ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Zo zákona teda nevyplýva žiadna požiadavka na to, ako sa má subjekt dovoľať premlčania. Tým, že ide o námietku právnej povahy, jej posúdenie je v kompetencii súdu (podľa zásady iura novit curia), aby ju posúdil a vysporiadal sa s ňou vo vzťahu k skutočnostiam, ktoré vyplývajú z dokazovania (uznesenie NS SR zo dňa 22.09.2010 sp. zn. 5 Cdo/196/ 2009).

36. Navyiac, na žalovanou vznesenú námietku premlčania v replike reagoval aj žalobca a namietal jej nedostatočné odôvodnenie. Pokiaľ žalobca namietal poučenie žalobcu nad rámec zákonných ust. CSP súdom prvej inštancie, odvolací súd poukazuje na to, že vyjadrenie zákonného sudcu: „Poukazujete vo svojich podaniach ako aj právny zástupca žalobcu, podali ste námietku premlčania“, má oporu v obsahu spisu a nebolo vyjadrením nad rámec poučovacej povinnosti súdu. Ak mal zákonný sudca za to, že skutkové tvrdenia žalovanej vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania nie sú postačujúce na to, aby právne posúdil dôvodnosť námietky premlčania, jeho postup, ktorým vyzval žalovanú na doplnenie skutkových tvrdení „...aby bola odôvodnená odkedy a do kedy a aby bola tak podaná, aby sa mohol právny zástupca žalobcu a následne aj súd s tým vysporiadať. Nestačilo len jednou vetou povedať, že podávame námietku premlčania.“, je potrebné považovať za postup v súlade s ust. § 181 CSP a § 150 ods. 2 CSP. Uvedené konštatovanie, spolu s charakterom námietky premlčania, zároveň

vylučuje žalobcom namietané porušenie rovnosti zbraní a zásady kontradiktórnosti, príp. prejudikovanie rozhodnutia súdu.

37. Vo vzťahu k plynutiu (počiatku a behu) premlčacej doby žalobca poukazoval opakovane na aplikáciu uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017-11 v tom smere, že podľa citovaného uznesenia v prípade, ak dôvodom investície nebolo len zveľadenie majetku, ale upevnenie partnerského vzťahu do budúca (rovnako ako podľa žalobcu vo vzťahu so žalovanou), počiatok premlčania sa viaže na moment rozchodu partnerov, teda že bezdôvodným obohatením sa investície stávajú rozchodom partnerov. Namietal, že aj v prípade žalobcu dôvodom investície do nehnuteľností bol partnerský vzťah so žalovanou s úmyslom budúceho utvrdenia tohto vzťahu manželstvom, finančné prostriedky boli investované za účelom zaistenia ich spoločného bývania, preto dôvod investícií žalobcu do investícií odpadol po tom, ako došlo k ukončeniu vzájomného spolužitia – opustením spoločnej domácnosti žalovanou v 07/2020.

38. Zhodne so súdom prvej inštancie má odvolací súd za to, že aplikácia uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017-11 zo dňa 10.11.2017 sa v prejednávanej veci nepoužije z dôvodu, že skutkovo aj právne ide o odlišné situácie. Uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017-11 rieši situáciu, kde žalobca (sťažovateľ) nebol (ani len) podielovým spoluvlastníkom alebo vlastníkom veci (nehnuteľnosti), do ktorej vložil vlastné investície (nehnuteľnosť bola v podielovom spoluvlastníctve jeho partnerky a jej brata), t.j. išlo výlučne o investíciu do cudzej veci. Za tohto skutkového stavu bol nárok žalobcu (sťažovateľa) subsumovaný pod režim bezdôvodného obohatenia (pohl'adávkou z bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 458 Občianskeho zákonníka, ktorou v danom prípade ale nie je hodnota vynaložených prostriedkov/investícií, ale rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti pred investíciou a po nej, teda výška zhodnotenia nehnuteľnosti), v ktorom prípade bolo na mieste uvažovať o vzniku povinnosti vrátiť plnenie vznikom zodpovednostného vzťahu a bezdôvodného obohatenia, t.j. momentom dodatočného „odpadnutia právneho dôvodu“ investície/plnenia, ktorým bol partnerský vzťah žalobcu (sťažovateľa) so sestrou žalovaného s úmyslom budúceho vzťahu a spoločného bývania, a nie od momentu poskytnutia/vynaloženia investície/plnenia. Skutkovo aj právne rovnaký prípad bol posudzovaný v konaní vedenom ÚS SR sp. zn. I. ÚS 548/2015 (sťažovateľ vynaložil majetkové hodnoty na nehnuteľnosť žalovanej, pričom účelom vynaloženia nákladov bolo spoluúžívanie rodinného domu), v konaní na Krajskom súde v Košiciach sp. zn. 3Co/139/2019 (žalobkyňa bola manželkou syna žalovaného, investície vynaložili z prostriedkov BSM žalobkyne a bývalého manžela na výlučný majetok žalovaného), v konaní na Krajskom súde v Trnave sp. zn. 10Co/146/2019 (žalobca a žalovaná tvorili spoločnú domácnosť a zrekonštruovali rodinný dom vo výlučnom vlastníctve žalovanej), v konaní na Krajskom súde v Trnave sp. zn. 26Co/74/2020 (žalobkyňa a žalovaný bol druh a družka, žalobkyňa uhradila za žalovaného kúpnu cenu nehnuteľnosti, ktorú nadobudol do výlučného vlastníctva), v konaní na Krajskom súde v Trnave sp. zn. 10Co/23/2021 (žalobkyňa poskytla žalovanému, s ktorým žila v partnerskom zväzku, finančné prostriedky na nadobudnutie nehnuteľnosti, ktorú nadobudol do výlučného vlastníctva), v konaní na Krajskom súde v Trnave sp. zn. 24Co/173/2019 (žalovaná získala prostriedky od žalovaného, s ktorým žila v partnerskom zväzku). Z uvedeného je zrejmé, že aplikácia záverov prijatých v uznesení ÚS SR sp. zn. II. ÚS 684/2017-11 zo dňa 10.11.2017 aj v uznesení ÚS SR sp. zn. I. ÚS 548/2015 zo dňa 17.02.2016 je daná na prípady investície do majetku inej osoby (do cudzieho majetku, ku ktorému nemá investujúca osoba žiaden vlastnícky/spoluvlastnícky vzťah) z dôvodu spoločného spolužitia (nie manželstva), kedy nejde o bezdôvodné obohatenia až do momentu zániku spolužitia. Uvedené tak nedopadá na prejednávaný prípad, kde žalobca je podielový vlastník nehnuteľností, do ktorých tvrdí, že investoval vlastné prostriedky a ide o nárok investujúceho podielového spoluvlastníka do spoločnej veci, nie o nárok titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobca charakter a právnu kvalifikáciu jeho nároku (§ 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vo svojej argumentácii citovaným uznesením ÚS SR úplne opomína a zrejme účelovo smeruje jej ťažisko len k dôvodom investície (partnerský vzťah a spoločné bývanie so žalovanou) a odpadnutiu dôvodov, ktorých relevancia je daná len v prípade, že ide o nárok z bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

39. Prihliadajúc tak na skutočnosť, že žalobcom uplatnený nárok titulom investícií vynaložených na spoločnú vec (nehnuteľnosti) v podielom spoluvlastníctve strán podľa ust. § 137 Občianskeho zákonníka, sa premlčuje podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, jednotlivé časti investícií žalobcu boli splatné za trvania podielového spoluvlastníctva v období od 30.03.2007 do 23.04.2010, teda v čase podania žaloby dňa 13.07.2021 boli premlčané, ako správne skonštatoval súd prvej inštancie v ods. 20 napadnutého rozsudku, čo bolo dôvodom pre zamietnutie

žaloby bez potreby vykonávania ďalších dôkazov ako prejavu zásady hospodárnosti konania (viď. ods. 29 odôvodnenia vyššie).

40. Na okraj odvolací súd uvádza, že ust. § 114 Občianskeho zákonníka, ktorým žalobca argumentoval v konaní, odsúva začiatok plynutia premlčacej doby o.i. v prípade, že ide o vzájomné práva medzi manželmi. Ak ale už premlčacia doba začala plynúť skôr, než medzi účastníkmi príslušného občianskoprávneho vzťahu vznikol aj vzťah zákonného zastúpenia príp. než uzavreli manželstvo, premlčanie vo vzťahu medzi nimi neplynie a premlčanie spočíva tak dlho, dokiaľ bude trvať vzťah zákonného zastúpenia alebo manželstvo; plynutie premlčacej doby sa obnoví, resp. začne plynúť, ihneď potom, ako dôjde k zrušeniu vzťahu, ktorý je dôvodom prekážky plynutia premlčacej doby, t.j. ak dôjde k rozvodu manželstva, premlčacia doba začne opäť plynúť. Na iné vzťahy, než sú uvedené v tomto ustanovení, sa právny režim ust. § 114 Občianskeho zákonníka nevzťahuje, preto premlčanie prebieha aj medzi druhom a družkou. S ohľadom na uvedené, dňom uzavretia manželstva strán sporu 14.06.2015, dávno po uplynutí premlčacej doby nároku žalobcu (najneskorší čiastkový nárok žalobcu vznikol 23.04.2010, teda sa premlčal 23.04.2013), nezačala (ani nemohla začať) premlčacia doba spočívať, keďže celá 3-ročná premlčacia doba uplynula pred uzavretím manželstva (ktorý vznik vzťahu by mal za následok neplynutie premlčacej doby po dobu jeho trvania), preto nie je dôvod zohľadňovať ust. § 114 Občianskeho zákonníka na posúdenie premlčania nároku žalobcu a (ne)plynutie premlčacej doby.

41. Posúdením vznesenej námietky premlčania aj korektívom dobrých mravov dospel súd prvej inštancie k záveru, že jej rozpor s dobrými mravmi podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nevzhladol s odôvodnením, že musí ísť o veľmi ojedinelé a výnimočné prípady, v ktorých vznesenie námietky premlčania je výrazom zneužitia tohto práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a keď voči strane konania by nepriznanie jej nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne kedy výkon práva založeného zákonom predstavuje tzv. šikanózný výkon práva. Žalovanou opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke, nepovažoval za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, keď znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je podľa súdu prvej inštancie potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vzniku uplatňovaného nároku odvodzovaný (teda že pre odopretie účinkov námietky premlčania sú rozhodujúce okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania) a tieto musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca odvodzuje rozpor námietky premlčania s dobrými mravmi okolnosťami a dôvodmi spojenými iba s uplatneným nárokom, nie z okolností, za ktorých bola táto námietka uplatnená a že žalobcovi nič nebránilo uplatniť nárok voči žalovanej pred uplynutím premlčacej doby (*vigilantibus iura scripta sunt*) (nálezu ÚS SR sp. zn. II. ÚS 176/2011, rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 41/2012 (ZSP 1/2015)).

42. S uvedeným záverom a zdôvodnením sa odvolací súd stotožňuje a pre úplnosť dopĺňa, že NS SR v dôvodoch rozsudku z 01.05.2005, sp. zn. 1 Cdo/148/2004 (ZSP 30/2005) okrem účelu právnej úpravy inštitútu premlčania, riešil aj rozpor práva uplatniť námietku premlčania s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka), čo je aj odvolacou námietkou žalobcu: „Dôvodne vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.“

43. Otázka premlčania a dobrých mravov bola riešená NS SR ako dovolacím súdom či ÚS SR vo viacerých prípadoch, pričom východiská judikatúry v otázke premlčania a dobrých mravov zhrnul NS SR napríklad vo svojom rozsudku pod sp. zn. 1Cdo/153/2022 zo dňa 25.10.2023 (odkazujúc na viaceré rozhodnutia dovolacieho či ústavného súdu, z ktorých citoval napr. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/41/2012 (ZSP 1/2015), rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/441/2013 zo dňa 31.03.2016, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 33/2012 zo dňa 03.10.2012, uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 542/2013 zo dňa 23.09.2013, rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/203/2018 zo dňa 28.05.2019 a iné) a to tak, že judikatúra je v zásade ustálená v tom, že: „nevylučuje, že vznesenie námietky premlčania by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, avšak vždy musí ísť o veľmi výnimočné prípady, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila. Postup podľa § 3 ods. 1 OZ

má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, keď voči strane konania by nepriznanie jej nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - *vigilantibus iura scripta sunt* - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená“.

44. Všeobecne možno bezpochyby dôvodiť, že v konaní účastníkom konania opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke, nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút dobrých mravov je zákonným inštitútom a prispieva k istote v právnych vzťahoch. Za špecifických okolností však výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaký konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania (pozri uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009).

45. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie nevyplývalo a žalobca to ani len netvrdil, že by hlavným a priamym úmyslom žalovanej pri uplatnení námietky premlčania bolo poškodiť žalobcu. Prihliadajúc aj na charakter uplatneného práva (nárok vyplývajúci z podielového spoluvlastníctva v režime ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka) ako štandardného majetkového práva, ktorého priznanie, resp. nepriznanie práve v dôsledku uplynutia premlčacej doby žalobca nijako nespájal s jeho ďalšou existenciou, t.j. nedôvodil, že by pre neho malo predstavovať neprímerane tvrdý postih a negatívne sa prejavilo v jeho sfére a ďalšom fungovaní, nevzhladol odvolací súd v konaní žalovanej pri výkone práva namietat' premlčanie motiváciu poškodiť žalobcu. Bolo preto potrebné sa následne zaoberať tým, či žalobca preukázal svoje tvrdenia o existencii takých okolností na jeho strane, ktoré boli spôsobilé mu objektívne znemožniť včasné uplatnenie nároku na súde (tzn. v rámci plynutia zákonnej lehoty na uplatnenie takéhoto nároku). Významným pre možnosť aplikácie korektívu dobrých mravov v opozite k námietke premlčania vznesenej žalovanou, je existencia takých výnimočných okolností, ktoré by na strane oprávneného subjektu, v tomto prípade žalobcu, vytvorili závažnú prekážku, ktorá mu zabránila vo včasnom uplatnení jeho nároku, pretože takúto námietku je možné vyhodnotiť ako rozpornú s dobrými mravmi len vtedy, ak bola použitá voči strane, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila. Žalobca za ťažiskové okolnosti v tomto smere označil to, že v čase investícií bola žalovaná jeho družkou a blízkou osobou, že investície vykonali za účelom zriadenia spoločnej domácnosti a upevnenia partnerského spoluzitia, že by bolo v rozpore s princípom vzájomnej partnerskej dôvery, aby počas trvania partnerského vzťahu žaloval svoju družku v snahe zabrániť premlčaniu, čím by nepochybne spôsobil ujmu a že uplatnenie nároku v súdnom konaní počas trvania partnerského spoluzitia voči družke a matke jeho detí, následne dokonca manželke, by mohlo viesť k zbytočnému narušeniu vtedy harmonického vzťahu, hádkam, ba až k jeho rozpadu. Vo vzťahu k týmto svojim tvrdeniam však podľa názoru odvolacieho súdu žalobca dôkazné bremeno neunesol do takej miery, aby vykonaným dokazovaním zistené skutočnosti v tomto smere indikovali k zvráteniu právnych účinkov vznesenej námietky premlčania. Navyiac, ako správne konštatoval súd prvej inštancie, žalobca odvodzoval rozpor

žalovanou uplatnenej námietky premlčania s dobrými mravmi z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný (teda spojenými iba s uplatneným nárokom a okolnosťami v čase jeho vzniku), nie z okolností, za ktorých bola táto námietka žalovanou uplatnená. Je nesporné, že so žalovanou v tom čase tvorili pár, z čoho ale nie je možné automaticky dovodiť (a uvedené ostalo len v rovine domnienok), že by uplatnením nároku došlo k narušeniu alebo rozpadu partnerského zväzku (príčinou rozvratu manželstva boli iné dôvody). Naviac, strany sporu si od počiatku boli vedomé toho, že nehnuteľnosti nadobúdajú do režimu podielového spoluvlastníctva (nič nebránilo žalobcovi, aby vyššiu hodnotu investícii zohľadnil pri určení/dohode o výške podielov podľa ust. § 137 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá bola stranami dohodnutá rovnako pre každého podielového spoluvlastníka v podiele 1/2), s ktorým vlastníctvom spoluvlastníckeho podielu sú spojené zákonné práva a povinnosti, pričom dohodou spoluvlastníkov je možné odlišne od veľkosti podielov rozhodnúť aj o hospodárení so spoločnou vecou. Ak teda žalobca tvrdí, že si nárok neuplatnil, lebo nechcel narušiť alebo ohroziť partnerský vzťah so žalovanou (odvolací súd opakovane poznamenáva, že riešenie vysporiadania investícii bolo možné riešiť inak a aj mimosúdne medzi podielovými spoluvlastníkmi), neboli to objektívne existujúce prekážky na jeho strane, ale žalobca, ktorý spôsobil uplynutie premlčacej doby, keďže nepreukázal existenciu takých závažných okolností akéhokoľvek charakteru, ktoré by mu bránili v tom, aby žalobu podal včas. To, že sa v rozhodnom období preferenčne venoval inému cieľu (budovanie dôvery a udržanie vzťahu) ako uplatneniu tohto svojho nároku (aj keby tak neurobil z obavy o narušenie alebo rozpad vzťahu), uvedené ide výlučne na jeho ťarchu a nemôže udržateľne viesť k tomu, že vznesenie námietky za týchto okolností by mohlo byť opodstatnene kvalifikované ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, keďže stará rímska zásada vypovedajúca o potrebe bdelosti a starostlivosti pri uplatňovaní práv v tomto prípade jednoznačne vyznieva v neprospech žalobcu. Ochrane a uplatneniu vlastných nárokov (nie nutne cestou súdu) žalobca nevenoval pri ich vzniku a ani v rozhodnom období adekvátnu pozornosť, čo v konečnom dôsledku viedlo k premlčaniu jeho nároku. Vyššie uvedené zistenia teda neindikujú v tomto smere k žalobcom požadovanému záveru.

46. Vyhodnotiac tak sumárne všetky vyššie uvedené skutočnosti a prihliadajúc na konštatovanie premlčania uplatneného nároku napriek tomu, že žalobca a žalovaná boli osobami blízkymi (ktorý príbuzenský pomer medzi účastníkmi konania je potrebné zohľadniť), v tomto spore, nebolo možné dospieť k záveru o udržateľnej aplikácii korektívu dobrých mravov na prospech žalobcu v opozite proti žalovanou vznesenej námietke premlčania, z ktorého dôvodu odvolací súd súdom prvej inštancie vyvozené závery v tomto smere považuje za správne.

47. Vo vzťahu k námietkam žalobcu o tom, že súd prvej inštancie neodôvodnil nevykonanie dôkazov, odvolací súd uvádza, že povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (uznesenie NS SR z 31.01.2019, sp. zn. 6Cdo/98/2017).

48. Ak odvolací súd nad rámec prvoinštančného rozhodnutia niečo podporne doplní pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, neznamená to, že založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia (uznesenie NS SR z 28.10.2020, sp. zn. 1Cdo/228/2019). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

49. Súd nemusí vykonať všetky dôkazy, ktoré navrhne strana sporu. O tom, ktoré dôkazy vykoná, rozhoduje súd. Musí však dbať o to, aby z dokazovania nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodujúcu skutkovú okolnosť významnú pre rozhodnutie. Ak sa súd rozhodne dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť v odôvodnení svojho rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP). Podľa názoru odvolacieho súdu náležité odôvodnenie, prečo sa súd prvej inštancie rozhodol nevykonať dokazovanie navrhnuté žalobcom, zohľadňujúc premlčanie nároku žalobcu a aplikáciu zásady hospodárnosti konania (prednostné posúdenie dôvodnosti námietky premlčania a následnej absencie potreby vykonávať ďalšie dôkazy), nemalo v danom prípade zásadný význam. Odvolací súd tak má za to, že nejde o prípad relevantný z hľadiska druhej právnej vety zjednocujúceho stanoviska NS SR R 2/2016 zo dňa 03.12.2015, pretože procesná nesprávnosť nepredstavuje intenzitu, zakladajúcu vadu nepreskúmateľnosti, a to aj s poukazom na to, že na ostatné v konaní podstatné otázky dáva napadnuté rozhodnutie odpovede a vysvetlenia.

50. Na okraj odvolací súd opakovane poznamenáva, že správne namietala žalovaná, že dohoda strán a podielových spoluvlastníkov nehnuteľností o veľkosti ich podielov napriek zákonnej možnosti stranami prijatá nebola (prípadná vyššia investícia nebola zohľadnená vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu žalobcu).

51. Pokiaľ ide o (opakované) odvolateľove námietky o tom, že rozsah vád a závažnosť pochybení súdu prvej inštancie indikujú zaujatosť zákonného sudcu voči jeho osobe, ktorý sa s ohľadom na zásadné porušenia princípu rovnosti sporových strán a viacnásobné odňatie možnosti konať pred súdom nemôže objektívne javiť ako nestranný a nezaujatý, odvolací súd poukazuje (i) na ust. § 53 ods. 2 CSP (na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu súd neprihliada, ak už o nich rozhodol nadriadený súd) a skutočnosť, že uznesením tunajšieho súdu č.k. 7NcC/7/2022-172 z 23.02.2022 bolo rozhodnuté, že sudkyňa Okresného súdu Pezinok JUDr. Jana Ocelková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8C/48/2021 a (ii) na ust. § 53 ods. 3 CSP (ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo v jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada) a skutočnosť, že žalobca ako dôvody zaujatosti zákonnej sudkyne uvádza aj v odvolaní výhradne okolnosti týkajúce sa procesného postupu zákonnej sudkyne v konaní pred súdom prvej inštancie, nespokojnosť s výsledkom sporu a rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré obe okolnosti vedú ku konštatovaniu, že na žalobcove námietky odvolací súd neprihliadal; odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. c) tak naplnený nebol.

52. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa (vrátane tých smerovaných k posúdeniu dôvodnosti a (ne)preukázaniu jeho nároku) odvolací súd vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania považoval pre rozhodnutie vo veci už za pre konanie nepodstatné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. Podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu námietku účastníka konania. Je však nevyhnutné, aby súd reagoval na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (rozhodnutia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a pod.). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie a privediť úspech odvolaniu, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

53. Na základe uvedeného preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

54. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a 2 CSP a ust. § 396 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

55. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).